

Regeling van de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur van 16 januari 2025, nr. WJZ/89889305, houdende aanwijzing van vogelgriep bij runderen als een dierziekte als bedoeld in artikel 5.3 van de Wet Dieren

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,

Handelende in overeenstemming met de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;

Gelet op artikel 5.3 en 10.1, eerste lid, van de Wet Dieren en artikel 1.30 van het Besluit houders van dieren;

Besluit:

ARTIKEL I

De Regeling diergezondheid wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 2.1, onderdeel a, wordt in de rij van hoogpathogene aviaire influenza 'varkens (Suidae)' vervangen door 'runderen (Bovinae) en varkens (Suidae)'.

B

Artikel 2.4 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt na 'met uitzondering van' ingevoegd 'runderen en'.
2. In het eerste lid wordt na 'met uitzondering van' ingevoegd 'runderen en'.

C

Artikel 2.5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt na 'vogelgriep bij' ingevoegd 'runderen en'.
2. Na 'hoogpathogene aviaire influenza bij' wordt ingevoegd 'runderen en'.

ARTIKEL II

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 16 januari 2025

*Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
F.M. Wiersma*

TOELICHTING

1. Inleiding

Deze regeling maakt het mogelijk dat bij een onverhoopte besmetting van runderen met hoogpathogene aviaire influenza (hierna 'HPAI'), de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur bevoegd is om met het oog op preventie en bestrijding de nodige wettelijke maatregelen te treffen op grond van de Wet dieren. Daartoe is de voornoemde ziekte bij runderen aangewezen in de Regeling diergezondheid.

2. Inhoud regeling

2.1. Aanleiding en achtergrond

HPAI is een zeer besmettelijke virusziekte die gevaarlijk is voor veel verschillende vogelsoorten. Op grond van verordening (EU) 2016/429¹ en verordening (EU) 2018/1882² is deze ziekte bij vogels door de Europese Unie aangewezen als zogeheten A- en E-dierziekte. Op grond van artikel 1.29 van het Besluit houders van dieren geldt hiervoor de meldingsplicht.

Artikel 5.3 van de Wet dieren voorziet in de bevoegdheid om dierziekten en zoönosen aan te wijzen als de ziekte besmettelijk is en verspreiding ervan niet kan worden voorkomen met normale bedrijfsmiddelen, of de ziekte naar het oordeel van de minister een gevaar voor de diergezondheid kunnen opleveren, of als de ziekte naar het oordeel van de Minister van VWS een ernstig gevaar voor de volksgezondheid kunnen opleveren. Zoogdieren kunnen besmet worden met HPAI. Eerder is vogelgriep bij varkens aangewezen als een dierziekte als bedoeld in artikel 5.3 van de Wet dieren.³

In maart 2024 zijn er voor het eerst besmettingen van herkauwers met HPAI gevonden in de Verenigde Staten. Het vogelgriepvirus is inmiddels aangetoond op honderden melkveebedrijven in meer dan tien verschillende staten. Ook is er bij tientallen mensen HPAI aangetoond na contact met besmette melkkoeien. In Europa zijn momenteel geen aanwijzingen voor besmettingen van melkkoeien, maar dit zou in de toekomst wel kunnen gebeuren. Op het moment dat er in Nederland een HPAI-besmetting optreedt bij runderen, is het wenselijk om zo snel mogelijk maatregelen te kunnen nemen om verdere verspreiding van het virus en gevolgen daarvan te voorkomen. Daarnaast kan een besmetting met HPAI bij runderen ook risico opleveren voor de volksgezondheid.

De aanwijzing van HPAI bij runderen als besmettelijke dierziekte vindt plaats op basis van artikel 5.3, tweede lid, onderdeel c van de Wet Dieren en is in overeenstemming met de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

2.2. Uitwerking in regeling

Het gevolg van de aanwijzing van HPAI bij runderen is dat er op basis van artikel 1.30, eerste lid, onderdeel a, van het Besluit houders van dieren, een meldingsplicht geldt voor de houder of dierenarts die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat een rund besmet is met HPAI. De afzonderlijke meldingsplicht voor besmettingen van zoogdieren van artikel 2.4, eerste lid, van de Regeling diergezondheid, is daarom niet meer nodig met betrekking tot runderen en is daarom gewijzigd. Deze afzonderlijke meldingsplicht geldt nu alleen nog voor HPAI bij zoogdieren met uitzondering van runderen en varkens.

Door de aanwijzing als dierziekte als bedoeld in artikel 5.3 Wet dieren wordt het mogelijk om in bepaalde gevallen, mocht dit nodig zijn, bestrijdingsmaatregelen te treffen. Hoofdstuk 5 van de Wet dieren biedt hiervoor de grondslag. Hierbij kan gedacht worden aan allerlei maatregelen die op grond van artikel 5.4 tot en met 5.7 van de Wet dieren kunnen worden genomen, zoals epidemiologisch (vervolg)onderzoek, een bezoekersverbod, een vervoersverbod van en naar de besmette inrichting van levende dieren, (levende) producten van levende dieren en mest, aanvullende bioveiligheidsmaatregelen, een eventuele opstalplicht, het doden van besmette dieren of het ruimen van het

¹ Verordening (EU) 2016/429 van het Europees parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende overdraagbare dierziekten en tot wijziging en intrekking van bepaalde handelingen op het gebied van diergezondheid ('diergezondheidswetgeving') (PbEU L 84).

² Uitvoeringsverordening (EU) 2018/1882 van de Commissie van 3 december 2018 betreffende de toepassing, op de categorieën in de lijst opgenomen ziekten, van bepaalde regels voor de preventie en bestrijding van ziekten en tot vaststelling van een lijst van soorten en groepen soorten die een aanzienlijk risico vormen in verband met de verspreiding van die ziekten (PbEU L 308).

³ Regeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 15 maart 2024, houdende aanwijzing van vogelgriep bij varkens als een dierziekte als bedoeld in artikel 5.3 van de Wet Dieren (Stcrt. 2024, 10071).

besmette bedrijf. Omdat de aanwijzing van HPAI bij runderen als besmettelijke dierziekte plaatsvindt op basis van de potentiële risico's voor de volksgezondheid, zal besluitvorming over eventuele maatregelen plaatsvinden in overeenstemming met de Minister van VWS (artikel 5.3, vijfde lid, van de Wet dieren).

Deze aanwijzing geldt alleen voor runderen, en dus niet voor andere zoogdiersoorten. De huidige meldingsplicht voor HPAI bij zoogdieren biedt voldoende handvatten voor een adequate monitoring van HPAI bij andere zoogdiersoorten. Bij een besmetting met HPAI bij runderen zijn er zowel veterinaire maatregelen als maatregelen ter bescherming van de volksgezondheid nodig. Het doel van deze maatregelen is te voorkomen dat HPAI enzoötisch wordt en mensen besmet raken.

In het algemeen worden bij runderen die besmet zijn met HPAI de volgende verschijnselen gezien: een plotselinge daling in de melkproductie, dikkere en geel- of bruinverkleuring van de melk, koorts en een verlies van eetlust. Dit zijn verschijnselen die niet heel specifiek zijn en ook voorkomen bij andere ziekten. Meldingen van vermoedens van HPAI-besmetting bij runderen zouden daarmee tot zeer veel onnodige meldingen kunnen leiden. Om die reden is voorzien in een vrijstelling van de meldingsplicht wanneer er alleen sprake is van een vermoeden. De meldingsplicht geldt dus in de praktijk alleen bij een positieve uitslag van een H5 en/of H7 specifieke ELISA-, HAR- of PCR-test van een onderzoek en van monsters van runderen. Er is geen verplichting om runderen die verschijnselen vertonen die passen bij HPAI te onderzoeken op HPAI. Het is wel verplicht om, als dit onderzoek wel wordt uitgevoerd en de uitslag positief is, deze positieve uitslag te melden. Dat betekent bijvoorbeeld dat wanneer een laboratorium onderzoek doet van een monster van een rund en uit dat onderzoek blijkt dat het rund besmet is met HPAI, het laboratorium alleen dan dit moet melden aan de NVWA.

Aangezien deze regels zijn vastgesteld in het kader van de aanpak van dierziektecrises, is afgezien van een adviesaanvraag aan het Adviescollege toetsing regeldruk, en van publicatie en inwerkingtreding op een vast verandermoment. Ook is er geen notificatie bij de Europese Commissie vereist in het kader van richtlijn 2015/1535⁴ en van de Dienstenrichtlijn⁵.

*Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
F.M. Wiersma*

⁴ Richtlijn (EU) nr. 2015/1535 van het Europees parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (codificatie) (PbEU 2015, L 241).

⁵ Richtlijn nr. 2006/123/EG van het Europees parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (PbEU 2006, L 376).